כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר ח.

מתני' א הריני נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזהו מגלח אחת לשלשים האומר הרי עלי נזירות כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים ב הריני נזיר מלא הבית או מלא הקופה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי ל' יום ואם אמר סתם נזרתי רואין את הקופה כאילו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו ג הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדין כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות מל' יום נזיר ל' יום ואם לאו נזיר כמנין הימים הריני נזיר כמנין ימות החמה ד מונה נזירות כמנין ימות החמה אמר רבי יהודה מעשה היה כיון שהשלים מת:

גמ' רואין את הקופה כאילו מלאה חרדל ונזיר כל ימיו ואמאי וליחזייה כאילו מלאה קישואין ודלועין ותיהוי ליה תקנתא אמר חזקיה במחלוקת שנויה ור"ש היא דאמר אדם מכנים את עצמו לדבר שספיקו חמור מודאי דתניא ה הריני נזיר ע"מ שיהא בברי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אוסר ו שספק נזירות להחמיר ר' יהודה ז מתיר שספק נזירות להקל רבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי יהודה התם לא נחית ליה לנזירות הכא נחית ליה לנזירות במאי לסלוקיה מיניה אמאי לא ליחזיה לקופה כאילו מלאה קישואין ודלועין ותיהוי ליה תקנתא ח הא ס"ד נזירות הוא דקביל עילויה דר'

מתני' הריני נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזהו מגלח אחת לשלשים האומר הרי עלי נזירות כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים א הריני נזיר מלא הבית או מלא הקופה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי ל' יום ואם אמר סתם נזרתי רואין את הקופה כאילו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו ב הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדין כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות מל' יום נזיר ל' יום ואם לאו נזיר כמנין הימים הריני נזיר כמנין ימות החמה אמר רבי יהודה מעשה היה כיון שהשלים מת. רבי יהודה לפיוני לתנא קמא תקמי וקאמר מעשה היה ומייחוהו מכמים נזירות הרבה וכיון שהשלים כולו מת:

וליחזייה כאילו היא מלאה קישואין ודילועין ותהוי ליה תקנתא. אמתני' קא פריך דקאמר רואין כאילו היא מלאה חרדל ואין לו תקנה והוא הדין דמלי למיפרך וליחזי כמאן דמלי בגלח ולא נתכוון זה אלא לנזירות אחת [ונקל] עליה וקנסא קשה להיפוך ניקל עליה מספק ויש לומר דהתם תנן במסכת עהרות (פ"ד מ"ז) ספק נזירות להקל וא"מ והא לעיל גבי מכאן ועד סוף העולם פריך לאומרא ויש לומר דהתם לא ידע שום לד דמלי למימר לקולא בנישנא דמכאן עד סוף העולם ולפוס ריהטא משמע דנזירות קבל עליה מכאן ועד סוף העולם ולכך פריך לאומרא ממשמעות לשונו אבל הכא קס"ד דאין אדם מכנים עצמו לדבר דספקו חמור מודאו שעל ידי ספק יהיה חמור לו מאילו קבל עליו נזירות ודאי כמו שאם בנזירות לחרדל נתכוון מונה נזירות אחר נזירות לעולם ומגלח בין כל אחת ואחת ומביא קרבן והשתא דאיכא לספוקי [דלקישואין או] לבלק נתכוון מגיגלח פעם אחת שוב לא יחולו עד שיביא קרבן וקרבן אינו יכול להביא דשמא לבלק נתכוון לחד נזירות וקמייתי מולין בעזרה: **שיהא בברי זה מאה כור ומצאו שנגנב.** ואין אנו יודעין אם היו בו מאה כור אם לאו ר"ש אוסר דספק נזירות להחמיר דמייתינן דלמא היו בו מאה כור ט ולקמן מפרש תקנתא ג) לר"ש דאומר ס קודם שיתחיל למנות ימי נזירותו אם היו בו מאה כור והריני נזיר מדבורי הראשון הנה אשלים נדרי ומביא קרבנותיו ואם לא היו בו מאה כור ואם כן בדבורי לא היה בו ממש הריני נודר נזיר מעכשיו ויהיה נזיר שלשים יום ויביא קרבנותיו ואין כאן חולין בעזרה כי הוא נזיר שלשים או מכח דיבור הראשון או מכח דיבור השני ואם תאמר ומאי שפקא ממור מודאו הרי הוא נפטר בנזירות אחת ובקרבן אחד כאילו בודאי היו בו מאה כור ויש לומר דיכול לנא לידי חומרא כגון אם נטמא קודם שהתנה דהשתא הוי ספק נזיר טמא ואין לו תקנה דלא יוכל להביא אשם טמא על הספק שלא היו בו מאה כור וקא מייתי חולין בעזרה ואסור ביין ונתגלחת לעולם [דשמא] נזיר הוא ואינו יכול לפטור מנזירותו אם לא בהבאת אשם טומאה וזה אין בא על המתאי אכל נטמא אחר שהתנה אז הוה ודאי נזיר טמא ומייתי אשם טומאה והדר מגלח בגלח ויפטר בנזירות אחת: **רבי** יהודה מתיר שספק נזירות להקל. דהוה לא קיבל עליו אלא"כ ימצא בו מאה כור וכן במתני' רואין אותה כאילו מלאה בגלח ויפטר בנזירות אחת: **אפי'** תימא רבי יהודה התם לא נחית לנזירות בש"ס. כלומר אין? להטיל עליו נזירות דשמא לא היו בו מאה כור: **הכא** נחית לנזירות במאי לסלוקיה מיניה. כלומר בתמיהין על כרחין מייב לנזירות אחת ואפילו אי בגלח אמר וכיון שיבר לנזירות דסלקא דעתך דאמאי אכל נטמא אחר שהתנה אז הוה ודאי נזיר טמא ומייתי אשם טומאה ומגלח בגלח ויפטר בנזירות אחת: כלומר יגלח ממה נפשך לפוף שלשים יום ויביא קרבן דאי חדא נזירות קבל עליה שפיר קמגלח ואי נמי מרחל קבל עילויה מני לנזירות אחר שלשים יום דקא סלקא דעתך אי אמר מרחל לנזירות ולא נזירות אחת אחרון וכיון שיגלח לפוף שלשים שוב לא מטיל עליה נזירות לרבי יהודה דמאן לימא לן דמרחל קבל דלמא בגלח? והשלים נדרו והשתא דמי להיא דכרי דאמר רבי יהודה מתיר ואמאי אינו יכול להטמלק ומשני רבי יהודה דמאן לימא לן דמרחל קבל דלמא בגלח? דהאמר? מרחל הך נזירות אחרון קבל עליה ועד יום מותו לא מצי לגלח הלכך הכא ע"כ נחית ואמאי אפילו אי בגלח קבל וכיון שאתה מורידו לנזירות אפילו לרבי יהודה תו לא מצי להטמלק דשמא מרחל קבל עליה ונדון עד יום מותו נזירות חד ואחרון ולא דמי להיא דכלל? דאינו יורד לנזירות לרבי יהודה: **ורבי**

הריני נזיר מלא הבית מלא הקופה. פירוש בית ריקנית או קופה ריקנית ד לפנים בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נדרתי נזיר שלשים יום פי' נזירות אחת נדרתי והא דקאמר מלא הבית דאריכא ליה מילתא [כו'] ואינו נזיר אלא שלשים יום: [ואם אמר סתם] נדרתי. רואין הקופה כאילו מלאה חרדל ונזיר כל ימיו לרבנן לעולם נזירות אחר נזירות ולרבי נזירות אחרון:

מבאן ועד מקום פלוני פחות מל' יום נזיר שלשים יום. מילי דהוה אתאמר הריני נזיר יום אחד דהוי נזיר ל' יום: ואם לאו נזיר כמנין הימים. וכדפרישי? לעיל דמיירי כשהחזיק בדרך: **כמנין** ימות השנה מונה נזירות כמנין ימות השנה. דהייינו שש"ה חדשים יהיה נזיר נזירות אחר נזירות ומגלח בינתיים ומביא קרבן כיון דקאמר כמנין משמע נזירות? ולא נזירות אחרון: **אמר** רבי יהודה מעשה היה וביון שהשלים מת. רבי יהודה לפיוני? לתנא קמא תקמי וקאמר מעשה היה ומייחוהו מכמים נזירות הרבה וכיון שהשלים כולו מת:

וליחזייה כאילו היא מלאה קישואין ודילועין ותהוי ליה תקנתא. אמתני' קא פריך דקאמר רואין כאילו היא מלאה חרדל ואין לו תקנה והוא הדין דמלי למיפרך וליחזי כמאן דמלי בגלח ולא נתכוון זה אלא לנזירות אחת [ונקל] עליה וקנסא קשה להיפוך ניקל עליה מספק ויש לומר דהתם תנן במסכת עהרות (פ"ד מ"ז) ספק נזירות להקל וא"מ והא לעיל גבי מכאן ועד סוף העולם פריך לאומרא ויש לומר דהתם לא ידע שום לד דמלי למימר לקולא בנישנא דמכאן עד סוף העולם ולפוס ריהטא משמע דנזירות קבל עליה מכאן ועד סוף העולם ולכך פריך לאומרא ממשמעות לשונו אבל הכא קס"ד דאין אדם מכנים עצמו לדבר דספקו חמור מודאו שעל ידי ספק יהיה חמור לו מאילו קבל עליו נזירות ודאי כמו שאם בנזירות לחרדל נתכוון מונה נזירות אחר נזירות לעולם ומגלח בין כל אחת ואחת ומביא קרבן והשתא דאיכא לספוקי [דלקישואין או] לבלק נתכוון מגיגלח פעם אחת שוב לא יחולו עד שיביא קרבן וקרבן אינו יכול להביא דשמא לבלק נתכוון לחד נזירות וקמייתי מולין בעזרה: **שיהא בברי זה מאה כור ומצאו שנגנב.** ואין אנו יודעין אם היו בו מאה כור אם לאו ר"ש אוסר דספק נזירות להחמיר דמייתינן דלמא היו בו מאה כור ט ולקמן מפרש תקנתא ג) לר"ש דאומר ס קודם שיתחיל למנות ימי נזירותו אם היו בו מאה כור והריני נזיר מדבורי הראשון הנה אשלים נדרי ומביא קרבנותיו ואם לא היו בו מאה כור ואם כן בדבורי לא היה בו ממש הריני נודר נזיר מעכשיו ויהיה נזיר שלשים יום ויביא קרבנותיו ואין כאן חולין בעזרה כי הוא נזיר שלשים או מכח דיבור הראשון או מכח דיבור השני ואם תאמר ומאי שפקא ממור מודאו הרי הוא נפטר בנזירות אחת ובקרבן אחד כאילו בודאי היו בו מאה כור ויש לומר דיכול לנא לידי חומרא כגון אם נטמא קודם שהתנה דהשתא הוי ספק נזיר טמא ואין לו תקנה דלא יוכל להביא אשם טמא על הספק שלא היו בו מאה כור וקא מייתי חולין בעזרה ואסור ביין ונתגלחת לעולם [דשמא] נזיר הוא ואינו יכול לפטור מנזירותו אם לא בהבאת אשם טומאה זה אין בא על המתאי אכל נטמא אחר שהתנה אז הוה ודאי נזיר טמא ומייתי אשם טומאה והדר מגלח בגלח ויפטר בנזירות אחת: **רבי** יהודה מתיר שספק נזירות להקל. דהוה לא קיבל עליו אלא"כ ימצא בו מאה כור וכן במתני' רואין אותה כאילו מלאה בגלח ויפטר בנזירות אחת: **אפי'** תימא רבי יהודה התם לא נחית לנזירות דשמא לא היו בו מאה כור: **הכא** נחית לנזירות במאי לסלוקיה מיניה. כלומר אין? להטיל עליו נזירות דשמא לא היו בו אינו יכול להטמלק כמו שמפרש והולך ופריך דאמאי אינו יכול להטמלק דקיבל עליו? אלא בגלח ומייתי לה תקנתא: דסלקא דעתך דנזירות קבל עליה. כלומר יגלח ממה נפשך לפוף שלשים יום ויביא קרבן דאי חדא נזירות קבל עליה שפיר קמגלח ואי נמי מרחל קבל עילויה מני לנזירות אחר שלשים יום דקא סלקא דעתך אי אמר מרחל לנזירות ולא נזירות אחת אחרון וכיון שיגלח לפוף שלשים שוב לא מטיל עליה נזירות לרבי יהודה דמאן לימא לן דמרחל קבל דלמא בגלח? והשלים נדרו והשתא דמי להיא דכרי דאמר רבי יהודה מתיר ואמאי אינו יכול להטמלק ומשני רבי יהודה דמאן לימא לן דמרחל קבל דלמא בגלח? דהאמר? מרחל הך נזירות אחרון קבל עליה ועד יום מותו לא מצי לגלח הלכך הכא ע"כ נחית ואמאי אפילו אי בגלח קבל וכיון שאתה מורידו לנזירות אפילו לרבי יהודה תו לא מצי להטמלק דשמא מרחל קבל עליה ונדון עד יום מותו נזירות חד ואחרון ולא דמי להיא דכלל? דאינו יורד לנזירות לרבי יהודה:

ורבי

ועכשיו אינו מגלח לעולם שאינו מביא קרבנותיו בספק ותימה ולמה ספקו חמור מודאי יאמר אם לא היה בו ק' כור הריני נזיר ר"ל דמ"מ הוא חמור שאם נטמא קודם שאמר תנאי זה אינו יכול להביא קרבן טומאה וכן במתני' יכול לקבל עליו נזירות כמנין חדרל אלא שאם נטמא אחר שהשלים נזירות של קישואים קודם שקיבל עליו נזירות כחדרל אינו יכול להביא קרבן טומאה: ר' יהודה מתיר שספק נזיר להקל דלא מעייל נפשיה לספק חמור ואינו נזיר כלל שכך היה דעתו שאם לא יוכל לברר הדבר שלא יהיה כדבורו: התם לא נחית לנזירות. כלומר התם לא נחית ליה לנזירות דשמא לא היה בו ק' כור ומספק לא מחתינן ליה לנזיר כי לא היה דעתו ליכנס לספק חמור: הכא נחית ליה לנזירות אז של חרדל במאי לסלוקיה מיניה הרי כל ימיו עומד בספק זה והיאך נוכל לסלקו: אמאי לא לחזייה כאילו היא מלאה קשואים ותהוי ליה תקנתא. למה אתה אומר שעומד כל ימיו בספק זה ואין לו תקנה הרי אחר שעברה נזירות של קישואים יכול לגלח דס"ד נזירות של חרדל קבל עילויה ואחר שגילה לנזירות של קשואים נסתלק מספק קישואים ואין עליו עתה אלא ספק חרדל ולא נחת אכתי לנזיר ומספיקא לא מתחינן ליה דספק נזירות להקל.

מסורת הש"ס

א) לעיל ז., כ) (כ"ז סס), ג) לעיל ז., ד) (תוס' פ"כ) לקמן לב. נדרים יט. ע"ש, ה) (לקמן יב.), ו) פ"א לא, ז) (דף יט:), ח) ל"ל לפניי, ט) ל"ל חד נזירות,

נוסחת הריב"ן

א) מומרים: כ) לל' יום: ג) לל' יום: ד) נזירות: ה) נזירות: ו) כיומך: ז) דלא: ח) מדלמי: ט) לגלח: י) הוחיל: כ) הוחיל: ל) חרדל: מ) דמלן דמתיר: נ) דחיילא עליה כמלי: ס) לסלקיה מיניה הכא אית לן לימר כו': ע) ומייתי ליה קרבן מיהו ליה תקנתא כל"ל והסאר ליתא: פ) דנזירות:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רבי אומר וכו' ואמי דקאמר הריני נזיר כשער ראשי: (ב) ר"ה אלא וכו' דהוחיל ואמר הרי עלי: (ג) ר"ה אמר מחזקיה וכו' דסכיל ליה כוותיך ומתניתן דלא מני הכי: (ד) ד"ה ר' יוחנן וכו' לכי תעלים נזירותו אבל הכא כל"ל והכ"ל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שיהא בברי ולקמן ספרש. דף יג ע"א ולא ע"ב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה הריני נזיר וכו' ר"ש אומר וכו' אבל ספק נזירות להחמיר דספיקו עכ"ל. נ"ב ואע"ג דספיקו: ב) באדר חמור מודאו דאילו ודאי. נ"ב ואילו ודאי עיין מ"מ: ג) תוס' ד"ה שיהא בברי וכו' ולקמן מפרש תקנתא. ר"ל דלקמן דף יג ע"א מפרש כמתני' תקנתא לר"ש להתנות והך תקנתא שייך נמי הכא. אורח מישור: ד) ד"ה הכא נחית לנזירות וכו' ומסני רבי יהודה סבר לה כרבי דהאמר מרחל נמתקו מיהו דהאמר מרחל ונ"ב דאמר הך כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל אם פחות. 2. ל"ל וכדפירש הש"ס. 3. ל"ל נזירות הרבה. 4. ל"ל לא יכול לגלח (וכן בש"י איתא יכול). 5. ל"ל דיתנה ואמר. 6. ל"ל שמא לא. 7. ל"ל מספק לון. 8. ל"ל בלא בלא קיבל. 9. ל"ל דאמר חד נזירות אחרון כו'. 10. ל"ל להביא דכרי.

פי' הרא"ש

הריני נזיר כשער ראשי וכו'. הרי זה נזיר עולם ומגלח א' לשלשים יום. כי קיבל עליו נזירות כמנין שער ראשו וכל לי' לי' הוי נזיר בפני עצמו ומגלח בכל יום ל"א ומביא קרבנותיו וכו ביום מתחיל נזירות ואינו שותה יין ואינו מטמא למתים לעולם ולא כנזיר עולם דלעיל דנזיר אבשלום דמיקל בתער דווקא ולא במספרים ופליגי לענין אם מגלח לשנה או לל' יום או לז' ימים ואם רצה אינו מגלח ואינו מביא קרבן אבל נזיר עולם (בתרא) (דהכא) צריך לגלח ולהביא קרבנותיו משלשים לל'. והא מספקא לי אם יראה לעמוד בנזירותו בלא הבאת קרבן זמן גדול ורק שלא יעבור בכל תאחר על קרבנות שנתחייב אם הרשות בידו מידי דהוה הנזירות שהשלים ימי נזירותו שיכול להשהות קרבנותיו ובלבד שלא יעבור בכל תאחר. או דלמא כיון שקבל עליו נזירות כל ימיו חייב הוא להשלים נזירות אחת מיד ולהתחיל אחרת והדעת נוטה כך כיון שכל ימיו הוא מחוייב נזירות אין לו לאחר מלהשלים כל מה שיוכל. ועוד יש דין ג' לנזיר עולם אם אמר הריני נזיר ק' שנה או אלף שנים הוא נזיר לעולם נזירות א' יש לו כל ימי חייו ואינו מגלח לעולם אם לא נטמא כדקתני בברייתא בגמ' אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם: ר' אומר אין זה מגלח א' לשלשים יום דסבר דנזיר אחר ימים כמנין שער ראשו קבל עליו ואיכא לאיסתפוקי אם יש לו דין נזיר עולם דאבשלום או דין נזיר לעולם ואין נ"ל ספק כיון דנזיר אחת כמנין שערות קבל עליה חד נזיר הוה כאומר ק' שנה: האומר עלי נזירות

עין משפט נר מצוה

מב א מיי' פ"ג מהל' מחוסרי הלכה יח:
מג ב מיי' שם הלכה ח:
מד ג מיי' שם הלכה ה:
מה ד מיי' שם הלכה ז:
מו ה מיי' שם פ"ב הלכה ט:

מוסף רש"י

הרי זה נזיר עולם. יש לו דין לומר הרי אני נזיר עולם, שמגלח כל ל' יום והוי נזיר כל ימיו (ראמ"ה בשמו). ומצאו שנגנב או שאבד. ואין ידוע אם היה שם מאה כור אי לא (נדרים יט:).

פי' הרא"ש (המשך)

כשער ראשי. הנזירות מופסקות קבל עליו כשער ראשו: אם אמר א' גדולה נזרתי. כלומר נזירות א' קבלתי עלי ונראה לי גדולה כמלא הבית. ואם אמר סתם נזרתי לא היה בלבי אלא מה שיידונו חכמים לשוני. ונזיר כל ימיו בגמ' מפרש לה. ער מקום פלוני מפורש למעלה: מונה נזירות כמנין ימות (והשנה) (החמה) שש"ה נזירות כמנין ימות החמה ודוקא דאמר כמנין ימות החמה אבל אם אמר בימות החמה חד נזירות קבל עילוהי שנה א' כיון דאית ליה קצותא כדרייקינן לעיל מבריתא דאלף שנה והא דלא דייק מהך מתני' דאמר כמנין הא לאו הכי לא אמרינן נזירות קבל עליה כיון דאית ליה קצותא. משום דאיכא למימר דאתיא (הוא) כדבי או כר' יהודה דסברי דאפילו כשער ראשו חד נזירות קבל עליו אבל לרבנן לא קשואים ודלועין. דספק נזירות להקל ולא יכנה אלא אחת כמנין קשואים מלא הקופה ואם היא מחוקת פחות מל' יכנה נזיר א' ואם היא מחזקת דסבר ספק נזיר' להחמיר ואפילו בדבר שספקו חמור מודאי מכנים עצמו לכל חומר הספק כגון בהך מתני' שאם ודאי כחרדל היה מגלח מל' לל' ועכשיו שהוא ספק שמא מלאה קשואים קאמר אינו מגלח אלא פעם אחת א' נזירו' ראשונה אם מחזקת הקופה פחות מל' מגלח ביום ל"א ואם מחזקת יותר משלשים מגלח סוף ששים וא' ושוב אינו מגלח כל ימיו דשמא כחרדל קאמר ונזיר עולם הוי ואינו יכול לגלח מל' לל' דשמא בקשואים קאמר ואינו מביא קרבן דהוי חולין בעזרה ואע"ג דעולה ושלמים מצי לאתויי ולהתנות בנדבה חטאת אינה באה נדבה ואינו יכול לגלח בלא הבאה קרבן: ר"ש אוסר שספק נזירות להחמיר ואע"ג דספקו חמור מודאי דאילו היה בו ק' כור היה נזיר ומגלח לשלשים יום

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com